

Инж. РОСЕН РАЙЧЕВ е бакалавър по горско стопанство и магистър по лесоустройство в ЛТУ. Магистър е по счетоводство и контрол във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“. От 2006 г. последователно е главен експерт в отдел „Вътрешен контрол“ в Националното управление по горите, главен експерт в звено „Инспекторат“ в Държавната агенция по горите, главен експерт и началник на отдел „Контрол на дейностите в горските територии и недържавни гори“ в Изпълнителната агенция по горите. От декември 2019 г. е директор на дирекция „Контрол по опазване на горските територии и ловно стопанство“.

ОТЧИТАМЕ ЯСНА ТЕНДЕНЦИЯ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ОБЕМА НА УСТАНОВЕНАТА ДЪРВЕСИНА, ПРЕДМЕТ НА НЕЗАКОННА СЕЧ И/ИЛИ НЕРЕГЛАМЕНТИРАНИ РАЗПОРЕДИТЕЛНИ ДЕЙСТВИЯ.

Резултати от осъществения през 2020 г. контрол от ИАГ и нейните структури

✓ **Основни насоки за дейност през 2021 година**

Разпространението на COVID-19, обявеното извънредно положение/обстановка и въведените мерки за овладяване на заразата засегнаха дейността на редица сектори, в това число и горския. Още в края на първото тримесечие на 2020 г. бе отчетено намаляване на добива, транспорта, преработката и търговията с дървесина и продукти от дървесина, което се запази до края на 2020 година.

Предвид опита си от предходни години с икономически сътресения и независимо от въведените ограничения (КПП, забрани за струпване на хора и изпълнение на въведени противоепидемични мерки) служителите от Изпълнителната агенция по горите и регионалните дирекции по горите изпълняваха отговорно своите контролни задължения. В резултат на дейността им бяха извършени общо 253 478 проверки, което представлява увеличаване с 4 %, или 10 241 повече спрямо броя на извършените проверки през предходната 2019 година. Проверени са 30 242 обекта за добив на дървесина, 21 784 обекта по чл. 206 от ЗГ, 87 216 превозни средства, 52 918 ловци, 13 966 риболовци и 47 354 други физически лица.

Назначените служители за опазване на горските територии към държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ и техните териториални поделения, в общински горски структури, в горски сдружения и други собственици на гори са извършили общо 264 876 проверки, което представлява намаляване с над 10 %, или с 31 074 по-малко, спрямо 2019 година. Обект на проверки са били 62 418 обекта за добив на дървесина, 56 595 превозни средства, 126 355 ловци, 109 риболовци и 22 397 други физически лица.

Видно е, че независимо от увеличавания обем на дейност на ИАГ и нейните структури, общият брой на извършените проверки през 2020 г. намалява с 17 833 (3.3 %) спрямо осъществените през 2019 година.

В резултат на общата дейност на всички ангажирани институции и лица през

2020 г. са установени 16 852 нарушения (с 10 повече от 2019 г.), от които 8037 (48 %) са констатирани от Изпълнителната агенция по горите и регионалните дирекции по горите.

През 2020 г. са съставени общо 10 928 акта за установяване на административно нарушение (АУАН), от които от служители на ИАГ и РДГ – 4978. По Закона за горите техният брой е 10 551, по Закона за лова и опазване на дивеча – 213, по Закона за рибарството и аквакултурите – 145, по Закона за лечебните растения и Закона за биологичното разнообразие – 19.

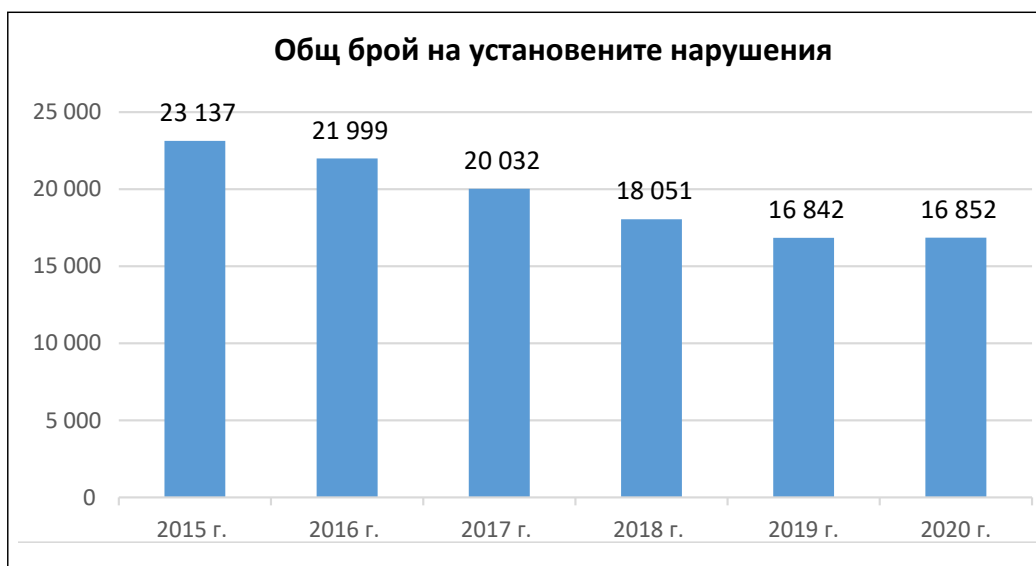
Броят на установените нарушения, на които извършителят не е установен, намаляват от 2647 през 2019 г. на 2364 през 2020 година. Лицата с функции по опазване на горските територии са установили 86 %, или 2041, от нарушенията с неизвестен извършител, което е около 23 % от общо установените нарушения от лицата с функции по опазване.

От съставените 10 928 акта за установяване на административно нарушение 4790 са от служители в РДГ (средно по 13.8 акта на служител), 5269 са от служители в ДГС/ДЛС (средно по 2.9 акта на служител), 629 са от служители на общините (средно по 0.9 акта на служител), 52 са от лица на частна лесовъдска практика, 188 са от екипите към Изпълнителната агенция по горите (средно по 45 акта на служител).

Вследствие на проведената цифровизация при издаване на разрешителните за сеч и превозните билети, въведеното постоянно видеонаблюдение на входовете и изходите на обектите по чл. 206 от ЗГ, монтирането на GPS системи с предоставен онлайн достъп до данните за движението на автомобилите отчитаме ясна тенденция за намаляване на обема на установената дървесина, предмет на незаконна сеч и/или нерегламентирани разпоредителни действия.

През 2020 г. с АУАН и констативни протоколи е установена общо добита незаконна дървесина и разпоредителни

Общ брой на установените нарушения

действия с дървесина с неустановен произход в размер на 16 796 плътни кубически метра, което е с 1655 м³ по-малко от 2019 година.

Считаме, че добрите резултати са и вследствие на осигурения публичен достъп чрез интернет сайта на ИАГ до данните за извършваните дейности в горските територии и активната подкрепа на обществеността, която при съмнения за извършване на нерегламентирани действия сигнализира на тел. 112. По този начин своевременно подадените сигнали достигат до най-близкия екип за извършване на проверка, което в голяма степен допринася за преустановяване на нарушенията и установяване на фактическите им извършители.

Задържани вещи, предмет и средство за извършване на нарушението:

- фасонирана дървесина – 63 м³;
- обла строителна дървесина – 710 м³;
- дърва – 9419 пр. м³;
- недървесни горски продукти – 2683 кг;
- моторни превозни средства – 413;
- коне - 91, каруци – 684;
- моторни триони – 371;
- други инструменти за дърводобив – 117;
- незаконно оръжие – 3, законно оръжие – 26, други ловни уреди и боеприпаси – 162;
- лодки – 1, мрежи – 8 (94 м), други риболовни уреди – 22;
- едър дивеч – 31, дребен дивеч – 6 бр., дивечово месо – 81 килограма.

През 2020 г. са влезли в сила 6099 наказателни постановления, с които са наложени парични санкции и глоби в размер на 1 067 700 лева. Събрани са 246 267.50 лв., което представлява 23.07 % събираемост. От продажби на задържани вещи през 2020 г. са реализирани приходи в размер на 92 931 лв., което е с 96 308 лв. по-малко от 2019 година.

В РДГ е постъпила информация за 26 издадени присъди, покриващи състава на чл. 235 и 237 от Наказателния кодекс. През 2020 г. срещу РДГ са заведени общо 47 дела по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, от които 24 са потвърдени и дирекциите са осъдени да заплатят обезщетения в размер на 45 890.86 лв. и разноски по дела в размер на 7341 лева.

И през 2020 г. продължи активното сътрудничество на Изпълнителната агенция по горите с институциите, ангажирани с предотвратяване и разкриване на незаконните посегателства срещу горите и дивеча. В резултат на сключените споразумения за сътрудничество и взаимодействие и годишния план на МВР за противодействие на престъпността и закононарушенията, свързани с горските, дивечовите и рибните ресурси, през 2020 г. са извършени общо 16 932 съвместни проверки, което е с 5885 повече от 2019 година. Проверени са 840 обекта по чл. 206 от ЗГ, 229 обекта за добив на дървесина, 2105 МПС, 11 192 ловци, 20 риболовци и 2546 физически лица. Традиционно голям ефект имат извършените

съвместни акции с Главна дирекция „Жандармерия“, като през 2020 г. такива бяха реализирани основно на територията на Районните дирекции по горите в Берковица, София, Бургас и Варна.

През изминалата година отчетаме намаляване на числеността на горските инспектори до 372 – при 382 през 2019 година. Намаляване се отчита и в броя на лицата с функции по опазване на горските те-

ритории, назначени в държавните предприятия и техните териториални поделения – броят им е 2386, с 18 по-малко, и лицата за опазване на горските територии – общинска собственост – броят им е 344, с трима по-малко в сравнение с 2019 година.

Една от причините за намаляване на броя на служителите, изпълняващи функции по контрол, и служителите и собствениците, свързани с опазване на горските територии, е и естеството на дейността – чести конфликтни ситуации и неединични случаи на заплахи и посегателства. Като по-сериозни посегателства могат да бъдат посочени случаите с нанесена лека телесна повреда на горски стражар от ДГС – Варна, заплаха с късо нарезно огнестрелно оръжие срещу горски инспектор от РДГ – София, заплаха с моторен трион срещу служители от РДГ – Ловеч. Въведена е практика във всички случаи на заплахи и посегателства да бъдат уведомявани компетентните органи, като в отделни случаи има постановени и осъдителни присъди.

През изминалата година Изпълнителната агенция по горите за пръв път бе поканена и участва активно при провеждането на международни операции, под ръководството на Генералния секретариат на Интерпол, целящи предприемане на общи действия в Европейския съюз срещу нелегалния дърводобив и транспортирането на незаконно добита дървесина и пресичане на нелегалната търговия с диви жи-

вотни и растения. В хода на операциите бе подобро взаимодействие между ИАГ, Агенция „Митници“, Главна дирекция „Гранична полиция“, МОСВ, МВР, като приносят на Изпълнителната агенция по горите за постигане на поставените цели бе оценен високо.

Анализирана бе дейността на регионалните дирекции по горите по планиране, извършване, отчитане и контрол на дейността на горските инспектори. За отстраняване на установени слабости бяха дадени указания, целящи подобряване на планирането и осигуряване на периодичен вътрешен контрол. Създаденият нов ред и приоритизирането на дейността бяха включени в представените ежемесечни доклади. Приоритизирана бе и дейността, свързана с анализиране и извършване на проверки на дейността по опазване на лицата по чл. 188 от ЗГ, както и за съвместните действия с ангажираните институции в районите с концентрация на нарушенията, системните нарушители и общественозначимите горски територии.

Подобро бе взаимодействието с неправителствените организации, като съвместно с WWF – България, бе въведено мобилно приложение – платформа, за подаване на сигнали, които се обработват от центъра на ИАГ към тел. 112 за извършване на съвременни проверки.

За информиране на лицата от малките населени места, които използват дърва за огрев, от ИАГ бяха изработени и разпространени 5000 брошури и допълнително още 5000 плаката съвместно с WWF – България.

През 2020 г. основните предпоставки за извършване на нарушения и незаконни действия са:

- Демографски и икономически изостанали райони с високо ниво на безработица.

- Недостатъчна ефективност на административнонаказателните разпоредби.

- Занижен контрол при извършване на дърводобивната дейност и транспорта на дървесина от страна на собствениците на горски територии и регистрираните в публичния регистър на ИАГ лесовъди.

- Натовареност на лицата и служителите с функции по опазване на горите с дейности, различни от опазването им.

- Недостатъчен брой лица с висше лесовъдско образование, които да са заети с контролната дейност.

- Недостатъчна численост на персонала, зает с контрола и опазването на горските територии.

- Неангажираност от страна на собствениците за опазване на горските им територии – основно общини и физически лица.

- Липса на служебна техника, с която да бъде извършено задържането на вещите, предмет на нарушенията, и средствата, послужили за тяхното извършване – особено необходима при задържането на коне.

- Незадоволителна събираемост на влезлите в сила наказателни постановления, което създава чувство на безнаказаност у нарушителите.

- Почистване на земеделски земи от храстова и дървесна растителност, при което се навлиза в горски територии.

Във връзка с резултатите и отчетените тенденции през 2020 г. за подобряване на дейността по контрола през 2021 г. от страна на ИАГ са планирани следните дейности:

- Засилване на осъществявания контрол по утвърждаване на мероприятията, извеждане на сечите и освидетелстване на сечищата.

- Подобряване на контрола и активизиране на дейността на свързаните с опазването на горските територии лица и служители.

- Извършване на по-голям брой проверки с други институции и кръстосани проверки.

- Активни действия с участието на всички заинтересовани институции в местата с концентрация на нарушенията.

- Подобряване на взаимодействието с неправителствените организации, ангажираните институции и местното население.

- Извършване на анализ на условията и предпоставките за незаконно ловуване. Определяне на дългосрочни и краткосрочни цели и действия за противодействие на браконьерството и тяхното изпълнение.

- Повишаване на капацитета на служителите по контрола.

- Поддържане и надграждане на информационната система на Изпълнителната агенция по горите.

- Оптимизиране и актуализиране на нормативната уредба.